

در گفتگو با رییس دانشگاه علم و صنعت، دکتر جبارعلی ذاکری:

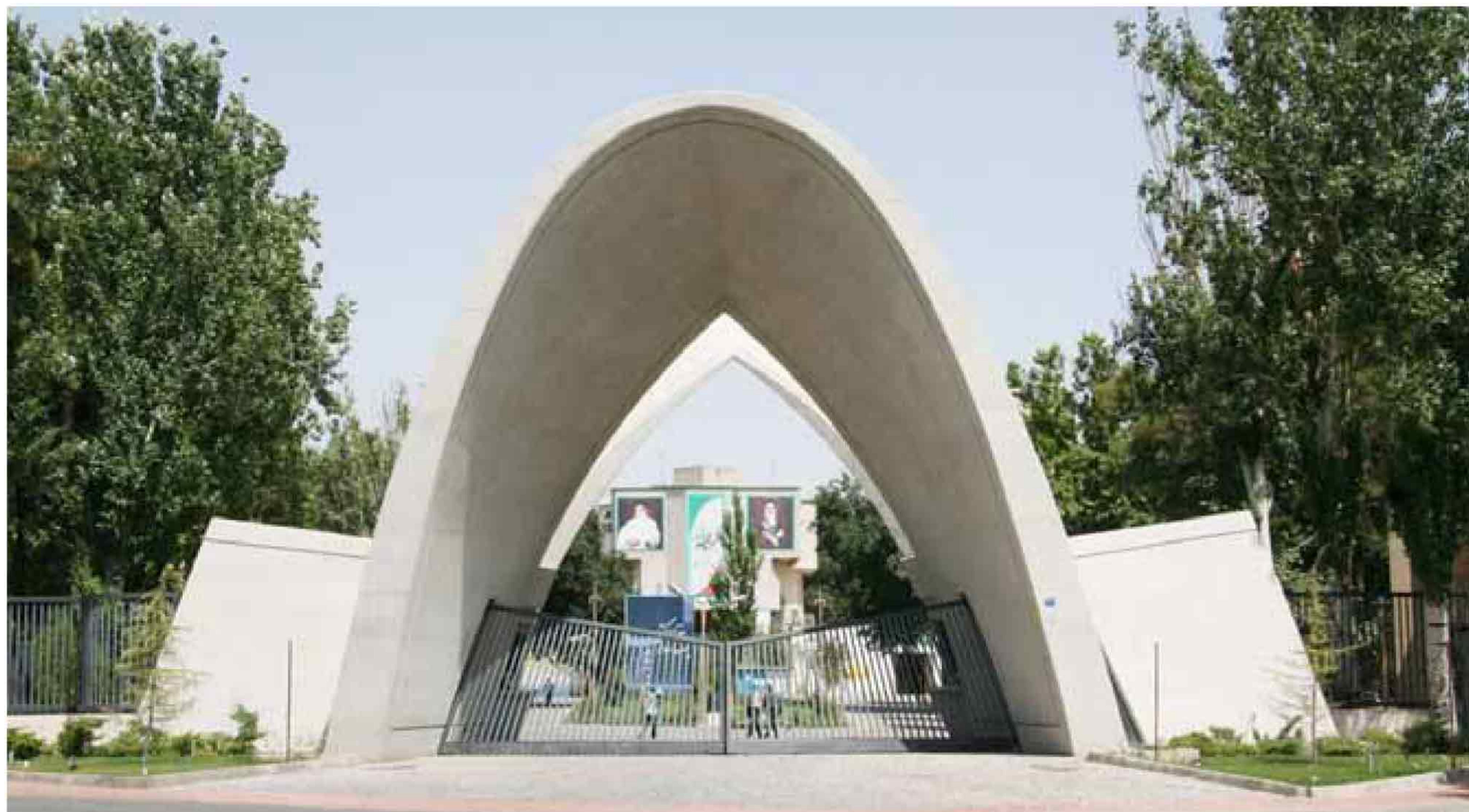
نقش دانشگاه در توسعه صنعت حمل و نقل ریلی

الهام زرقانی

نیازهای آموزشی و پژوهشی صنعت ریلی کشور اعم از درون شهری و بین شهری علاوه بر دوره های کوتاه مدت تخصصی اقدام به راه اندازی رشته های جدید آموزشی در مقاطع تحصیلی مختلف نموده است. در این راستا ضمن بهره برداری از آزمایشگاه ها و کارگاه های تخصصی متعدد، تجهیز هر چه بیشتر آزمایشگاه های آموزشی و پژوهشی را در دستور کار خود قرار داده است.

صنعت حمل و نقل ریلی به عنوان یکی از صنایع زیر بنایی، نقش ویژه ای در شاخصهای توسعه یافتگی و اقتصاد کشور ها دارد. ایفای چنین نقشی مستلزم فراهم نمودن مقدماتی از جمله آموزش متخصصین آکادمیک و انجام مطالعات و پژوهش های اصیل و کاربردی در زمینه های مختلف این صنعت می باشد. در راستای توسعه دانش و فناوری در این صنعت و با توجه به تقاضا و حمایت همه جانبه راه آهن جمهوری اسلامی ایران، در سال ۱۳۷۶ دانشکده مهندسی راه آهن بعنوان تنها دانشکده مهندسی راه آهن خاورمیانه تاسیس گردید. بر اساس نقشه جامع علمی کشور و برنامه راهبردی توسعه کشور (افق ۱۴۰۴) مهندسی راه آهن از جمله فناوری های کلیدی و تاثیرگذار در نقشه راه پیشرفت جمهوری اسلامی ایران خواهد بود. در حال حاضر دانشکده مهندسی راه آهن جهت تربیت هیات علمی خود و توسعه همکاری های بین المللی آموزشی و پژوهشی با دانشگاه های معتبر کشورهای مختلف تفاهم نامه و تبادل علمی دارد و از کشورهای همجوار دانشجوی بین المللی می پذیرد. کادر هیات علمی متخصص و آزمایشگاههای تخصصی منحصر به فرد همچون: زیرسازی و روسازی راه آهن، خاک و بتن، صدا و ارتعاشات ریلی، دینامیک سازه های ریلی، ترمز، سیگنالینگ، ترکشن، محاسبات هوشمند ریلی، مدیریت لجستیک و ... در کنار کتابخانه تخصصی دانشکده، پتانسیل ویژه ای برای انجام تحقیقات بنیادین و کاربردی در حوزه صنعت ریلی کشور و منطقه فراهم آورده است. در همین خصوص گفتگویی با رییس دانشکده علم و صنعت، دکتر جبارعلی ذاکری در مورد نقش دانشگاه در توسعه حمل و نقل ریلی داشته ایم که به آن می پردازیم:

دانشگاه علم و صنعت در گرایش های مهندسی خط و سازه های ریلی، مهندسی ماشین های ریلی و مهندسی حمل و نقل ریلی در مقطع کارشناسی و مهندسی راه آهن برقی، مهندسی خطوط راه آهن، مهندسی ماشین های ریلی، مهندسی حمل و نقل ریلی، مهندسی علائم و ارتباطات و مهندسی ایمنی در راه آهن در مقطع کارشناسی ارشد، گرایش های موجود در دانشکده مهندسی راه آهن می باشند. دانشکده مهندسی راه آهن جهت تربیت هیات علمی و توسعه همکاری های آموزشی و پژوهشی، با دانشگاه های معتبر کشورهای جهان از جمله انگلستان، آلمان، چین، استرالیا، اوکراین و روسیه، تفاهم نامه و تبادل علمی دارد. صنعت حمل و نقل ریلی به عنوان یکی از صنایع زیر بنایی، نقش بسیار مهمی در حوزه های حمل و نقل، توسعه و اقتصاد کشور دارد. ایفای چنین نقشی مستلزم فراهم نمودن مقدمات آن از جمله آموزش کارشناسان در دوره های مختلف آکادمیک و انجام مطالعات و پژوهش در زمینه های مختلف می باشد. در راستای ارتقا سطح دانش فنی و ایجاد زمینه لازم در جهت توسعه علم و فناوری در این صنعت و با توجه به تقاضا و حمایت صنعت حمل و نقل ریلی کشور، در سال ۱۳۷۱ طی نشستی با حضور وزیر محترم راه و ترابری و ریاست محترم دانشگاه علم و صنعت ایران پیشنهاد تاسیس دانشکده مهندسی راه آهن به وزارت علوم ارسال شد و با حمایت همه جانبه راه آهن جمهوری اسلامی ایران به راه اندازی این دانشکده در دانشگاه علم و صنعت ایران اقدام گردید. در همین جهت صنعت ریلی کشور در راستای اهداف خود و به منظور ایجاد زمینه مناسب برای توسعه مبانی علمی و انتقال فناوری مورد نیاز در ارتقا کیفی سطح خدمات صنعت مزبور در نظر دارد تا با استفاده از پتانسیل ایجاد شده در این دانشکده و با بکارگیری فارغ التحصیلان آن و مشارکت هیات علمی مربوطه و پژوهشگران مستقل گامی مؤثر را در تامین نیازهای خود در هر دو شاخه آموزش و پژوهش بردارد. لذا ارتباط فنی و همکاری علمی پژوهشی مستمر و هدفمندی را بین بخش های مختلف صنعت و دانشکده مهندسی راه آهن برنامه ریزی نموده است. این دانشکده با شناسایی بخش عمده ای از

این پایان نامه ها چه اقداماتی صورت گرفته است؟

اغلب پایان نامه های تحصیلات تکمیلی دانشگاه یا در قالب تفاهمات حمایت از پایان نامه ای که با صنایع صورت پذیرفته، یا بواسطه قراردادی که استاد آن دانشجو با یک واحد صنعتی منعقد نموده و یا به منظور تحقیق در زمینه هایی که بتوان از آنها برای خدمات بعدی دانشگاه با صنایع استفاده نمود استقرار یافته است. بنابراین می توان گفت درصد قابل توجهی از پایان نامه های تحصیلات تکمیلی این دانشگاه در راستای نیازهای ملی انجام می یابد.

آیا از نیروهای فارغ التحصیل دانشگاه و دانش آنها در سازمان ها بالاخص وزارت راه و شهرسازی و شرکت راه آهن استفاده می شود؟

بلی، ارتباط خوبی بین شرکت های خصوصی حمل و نقل ریلی، مهندسين مشاور، راه آهن ج.ا.ا. و شرکت های تابعه آن با دانشکده مهندسی راه آهن وجود دارد. از اعضای هیئت علمی دانشگاه نیز انتظار داریم در راستای تحقق برنامه های راهبردی دانشگاه فعالیت نمایند

رفع نیازها در زمینه علمی و اجرایی چه برنامه ریزی هایی شده است؟

دانشگاه علم و صنعت ایران به محوریت هیئت امنای خود که اینک در میانه راه برنامه چهارم توسعه خود است در این دوره بیش از همه ادوار بر توسعه تعاملات صنعتی، فناوری، تاسیس شرکت های دانش بنیان، کارآفرینی و غیره تاکید دارد. به همین منظور نیز بسته ها و سبدهای متنوعی از الگوهای همکاری با صنایع را تدوین نموده است. امروزه در نظام ارزشی این دانشگاه فعالیت های صنعتی از جایگاه خاصی برخوردار است. از ابتدای مهرماه اساتید این دانشگاه تنها در شرایطی می توانند از ارتقائات خود بهره بگیرند که به حد کفایت همکاری با صنعت در رزومه خود داشته باشند. به هر حال مجموعه ای از برنامه های عملیاتی تدوین گردیده که از هم اینک مشغول پیاده سازی آنها هستیم

در دانشگاه علم و صنعت سالانه تعداد زیادی پایان نامه تکمیل می شود و هزینه بسیاری صرف این پایان نامه ها می شود. در راستای کاربردی کردن

دانشگاه تاسیس گردیده و اینجانب از اعضای هیئت علمی آن دانشکده هستم می توانم با اطمینان بگویم که شناخت کامل و عمیقی از ظرفیت های داخلی کشور اعم از دانشگاهی و غیر آن دارم. بی تردید بخش قابل توجهی از نیازهای دانشی و فناورانه حوزه حمل و نقل ریلی چنانچه امروز به صورت بالفعل هم آماده بهره برداری نیست به صورت بالقوه توان و تخصص های آنها وجود دارد و لذا می توان گفت در قریب به اتفاق موارد در این خصوص کشور دچار مشکل نخواهد شد.

آیا دانشگاه در حوزه فناوری های راه آهن سریع السیر فعالیت می کند؟

بله دانشگاه از سال ها پیش درگیر فعالیت بر روی قطار سریع السیر به عنوان یک طرح کلان ملی بوده است. اخیرا با توجه به عملیاتی شدن طرح قطار سریع السیر تهران - قم - اصفهان و بر اساس مذاکراتی که با راه آهن صورت پذیرفته با نگاه بهره برداری بیشتر از نتایج این طرح دانشگاه توافقاتی نیز صورت پذیرفته است.

در شرایط تحریم در خصوص

با خارج شدن آمریکا از برجام رسالت سنگینی بر دوش دانشگاه ها خواهد بود. در این شرایط تعامل میان دانشگاه و صنعت چگونه خواهد بود

دانشگاه ها همواره از تعامل با صنعت استقبال می کرده اند. هرچند شرایط اقتصادی فعلی کشور ممکن است تهدیدی برای توسعه این فعالیت ها باشد ولی عدم دسترسی به برخی از خدمات دانشی دانشگاه از بیرون مرزها را باید به عنوان یک فرصت مغتنم شمرد و برای توسعه این فعالیت ها سازماندهی های مناسبی را صورت داد. طبعاً خروج آمریکا از برجام که در کل حادثه مطلوبی نیست از این منظر می تواند زمینه ساز اتکای بیش از پیش به توان داخلی، خودباوری و توسعه تعاملات صنایع و دستگاه های اجرایی کشور با دانشگاه ها گردد.

با توجه به تحریم ها توان علمی کشور در خصوص توسعه بخش های مختلف حمل و نقل ریلی اعم از زیر ساخت و رو ساخت چگونه است؟

با توجه به اینکه تنها دانشکده راه آهن کشور و غرب آسیا در این